

Van der Burg, een ware kameleon

De gedaanteverwisseling is in de politiek een veel voorkomende figuur. Het ene moment ben je lijsttrekker van een grote partij, het volgende waarnemend burgemeester, die zo veel afstand van de politiek moet nemen dat je niet eens je gezicht durft te laten zien op een ledenvergadering van je eigen partij.

Maar één van de ingrijpendste metamorfoses is wel die van oppositieleider in bestuurder. Het ene moment moet je verkondigen dat het beleid allemaal niet deugt, het volgende ben je kandidaat-wethouder en is het allemaal prachtig.

Oppositie voeren deed de VVD de laatste maanden in Amsterdam in kleurrijke bewoordingen. Een opstootje in de Pathébioscoop met het Suikerfeest was 'bioscoopterreur'. 'De torenhoge parkeertarieven' hadden 'asociale gevolgen', een suggestie die te verhogen was 'volstrekt onacceptabel', zeker omdat 'het debacle' van de autoloze zondag al voor 'een hoop frustratie' had gezorgd. De regels voor terrassen waren 'compleet doorgeslagen'. Financiële steun voor etnische organisaties was 'apartheidssubsidie'. Een reeks overvallen op geldtransporten leidde bij de VVD tot de overtuiging 'dat de hele economie van de stad lam kwam te liggen'. En de opvang van asielzoekers zou van woonwijk IJburg 'een afvoerputje' maken. Op armoedebestrijding kon flink worden bezuinigd.

Aan bijvoeglijke naamwoorden geen gebrek. Maarten van Poelgeest, de leider van GroenLinks, had het over 'de verwildering' van de VVD.

Dat was vóór de verkiezingen. Daarbij wist de VVD haar zetelaantal te handhaven. Trots op Nederland, een mogelijke rivaal op rechts, haalde maar één zetel.

Toen kwamen de besprekingen voor een nieuw college. Al in het eerste gesprek bleek dat van de

harde punten van de VVD weinig overbleef. Het verkiezingsprogramma verdween als het ware in de vuilnisbak.

Dergelijke meegaandheid is natuurlijk mooi voor de mogelijke coalitiepartners. Dat waren toen nog de PvdA en D66. Maar die hadden hun twijfels over de VVD. Zou zo'n partner wel betrouwbaar en voorspelbaar zijn? Het was één van de redenen om toen voor een coalitie van PvdA, D66 en GroenLinks te kiezen.

Maar D66 maakte zichzelf onmogelijk, waarna de combinatie PvdA, GroenLinks en VVD in zicht kwam. Al waren er vooral bij GroenLinks twijfels. Moest GroenLinks met die rechtse club in zee gaan?

Ja dus. Van Poelgeest overtuigde eerst zichzelf en later zijn achterban. "De laatste twee weken heb ik een totaal andere VVD aangetroffen," hield hij deze week de leden voor. Niet alleen de korting op het armoedebeleid en de uitspraak over asielzoekers, maar ook de term apartheidssubsidie had de VVD teruggetrokken.

De metamorfose was schaamteloos zichtbaar bij de presentatie van de kandidaat-wethouders, woensdag in de Openbare Bibliotheek. Partijleider Eric van der Burg, die als wethouder onder meer zorg onder zijn hoede krijgt, prees het daklozenbeleid van zijn voorganger van GroenLinks, Marijke Vos. De kritiek die de ombudsman hier onlangs op had geleverd, liet hij ongenoemd.

Zelfs zijn eigen verkiezingsprogramma was hij vergeten. 'De kwaliteit van de opvang voor daklozen en drugsgebruikers is in een aantal gevallen onvoldoende en bereikt niet het doel dat mensen zich beter voelen en dus hun leven anders inrichten. De kwaliteit van de hulpverlening is onvoldoende en lijkt nergens naar te leiden,' stond daar. Niet zo'n lekker ronkende tekst als we van de VVD gewend waren, maar zeker niet positief.

De oppositiepartijen, deze krant, maar bijvoorbeeld ook *Elsevier*-columnist Syp Wynia signaleerden dat de VVD weinig heeft bereikt in het programma. Natuurlijk heeft de VVD maar acht van de dertig zetels waar de coalitie op steunt, maar ook met die nuance is de opbrengst voor de liberalen mager.

Van der Burg heeft het er niet moeilijk mee. Hij is de kameleon van de Amsterdamse politiek geworden, die zich moeiteloos aan zijn omgeving aanpast.

De meegaandheid roept wel vragen op. Geloofden de VVD'ers zelf in hun scherpe uitspraken? Of waren die slechts bedoeld om een rechtse aanval af te slaan? In het eerste geval houden ze nu zichzelf voor de gek, in het tweede hebben ze de kiezers bedrogen.

Eén van de grootste bedreigingen voor de nieuwe coalitie is dat de VVD'ers erachter komen dat de inbreng van de partij wel erg gering is. Dan beginnen de problemen.

ADDIE SCHULTE